

Vær smart og trygg på nett!

Trygg bruk-regler

Gode tips for trygg bruk av mobilnett og Internett

Utarbeidet av i samarbeid med

Vær mot andre på nettet som du vil at andre skal være mot deg.

Når du chatter eller møter andre på nettet er det viktig at du tenker på hvordan andre oppfatter det du sier og gjør. Dette gjelder også når du skriver hilsener eller kommentarer på andres hjemmesider, eller sender sms. Tenk hvordan du selv hadde opplevd å motta det du skriver. Nettet skal være et hyggelig sted å være! Husk at nettet er åpent for alle. Hvis du chatter med noen som presser deg til å oppgi personlige opplysninger og/eller gjør deg utrygg, er det viktig å si i fra og avbryte kontakten. Snakk med en voksen du stoler på.

Beskytt navnet ditt, lag et kallenavn. Gi ALDRI ut passordet ditt.

På nettet kan alle lese det du legger ut på åpne sider. Derfor er det viktig at du bruker kallenavn eller nick på nettet, slik at du kan være anonym. Dette har du all rett til, og du beskytter deg selv mot at alle kan se hvem du er. Gi aldri ut passordet ditt til andre, selv ikke til dine venner.

Vær forsiktig med å gi ut opplysninger om deg selv.

Mange nettsteder eller mennesker du møter på nett spør om opplysninger fra deg. For eksempel om hvor du bor, hvilken skole du går på, e-post adresse eller bilder av deg. Mange nettsider er laget for at du skal treffe venner og kjente på din egen alder. Men husk at informasjonen du gir ut også kan leses av andre hvis nettsiden er åpen. Det er lett å kopiere bilder fra enkelte nettsteder og legge dem ut på andre sider. Husk også at pengene du bruker på nett er ekte penger du må betale. Spør alltid den som betaler regningen om lov først. Å stjele en konto hvor det er brukt penger regnes som tyveri eller svindel.

Spør om lov før du legger ut opplysninger om eller bilder av andre.

Norges lover gjelder også for mobilnett og Internett. Disse lovene sier for eksempel at du ikke kan ta bilder av andre og legge dem ut på nett, eller sende dem via mobil, uten at du har spurt om lov. Hvis du ikke spør om lov, kan du bli anmeldt til politiet og få bøter og straff. Det som kan virke som et uskyldig og morsomt bilde for deg er kanskje ikke så gøy for andre. Spør alltid om lov før du legger ut opplysninger om eller bilder av andre. Det er viktig å ta hensyn til andres privatliv.

Skal du møte noen du har chattet med på nett? Ta med en voksen eller en venn.

Noen av de du treffer på nett kan gi seg ut for å være andre enn den de egentlig er. Hvis du bestemmer deg for å møte noen fra nettet på ordentlig er det veldig viktig at du har med deg en voksen ved første møte. Møt din nye venn på et offentlig sted med mange mennesker. Din nye nettvann kan viser seg å være eldre eller yngre enn det han/hun sa. Da er det viktig å ikke være alene. Dersom du føler at du har blitt presset til å møte noen og du føler deg utrygg, snakk med en voksen person som du stoler på.

Sjekk alltid hvem som har laget informasjonen du finner - husk at alle kan legge ut noe på nett.

Alle kan legge ut ting på nettet. Hvis du søker etter stoff til lekser eller annen viktig informasjon bør du alltid sjekke hvem som har laget nettsidene. Sammenlikn med andre sider og se om det stemmer. Det er mange som synes det er gøy å legge ut falsk informasjon, eller som har sterke meninger om en sak. Det kan føre til at du kommer over en side med masse tull og usannheter. Husk at Internett ikke er et leksikon i seg selv, du må lete på de rette stedene.

Tenk deg om før du laster ned gratis filer og innhold. Det kan ligge virus og spionprogrammer sammen med filene du laster ned.

Mange nettsteder tilbyr deg å laste ned gratis programmer, spill og videoer. Noen av disse programmene har med seg virus og noen kan til og med spionere på det du gjør inne på nettet. Dette kan føre til at du blir svindlet for penger når du er på nettbanken eller bruker bankkort. Du kan også få et virus som kan ødelegge innhold på mobilen eller datamaskinen din.

Snakk med en voksen hvis du opplever noe ubehagelig på nett

Det hender dessverre at du kan oppleve ubehagelige og ekle ting på nettet. Da er det veldig viktig at du snakker med en voksen person om dette. Hvis du har blitt kjent med noen som oppfører seg på en skremmende måte og presser deg til å oppgi personlige opplysninger, eller til å møtes via webkamera, er det viktig å avbryte kontakten. Snakke med en voksen. Det samme gjelder hvis personen ønsker å møte deg på ordentlig, uten at du egentlig har lyst til det. På nettet finnes det også steder med stygge, ubehagelige og ulovlige bilder, filmer og tekst. Hvis du oppdaget ting som du tror er ulovlig, må du melde det til politiet, eller på Kripos' sine internettsider, www.kripos.no. Er du usikker og føler deg utrygg på nettet, snakk med en voksen du stoler på og som kan hjelpe deg.

Vær smart og trygg på nett!